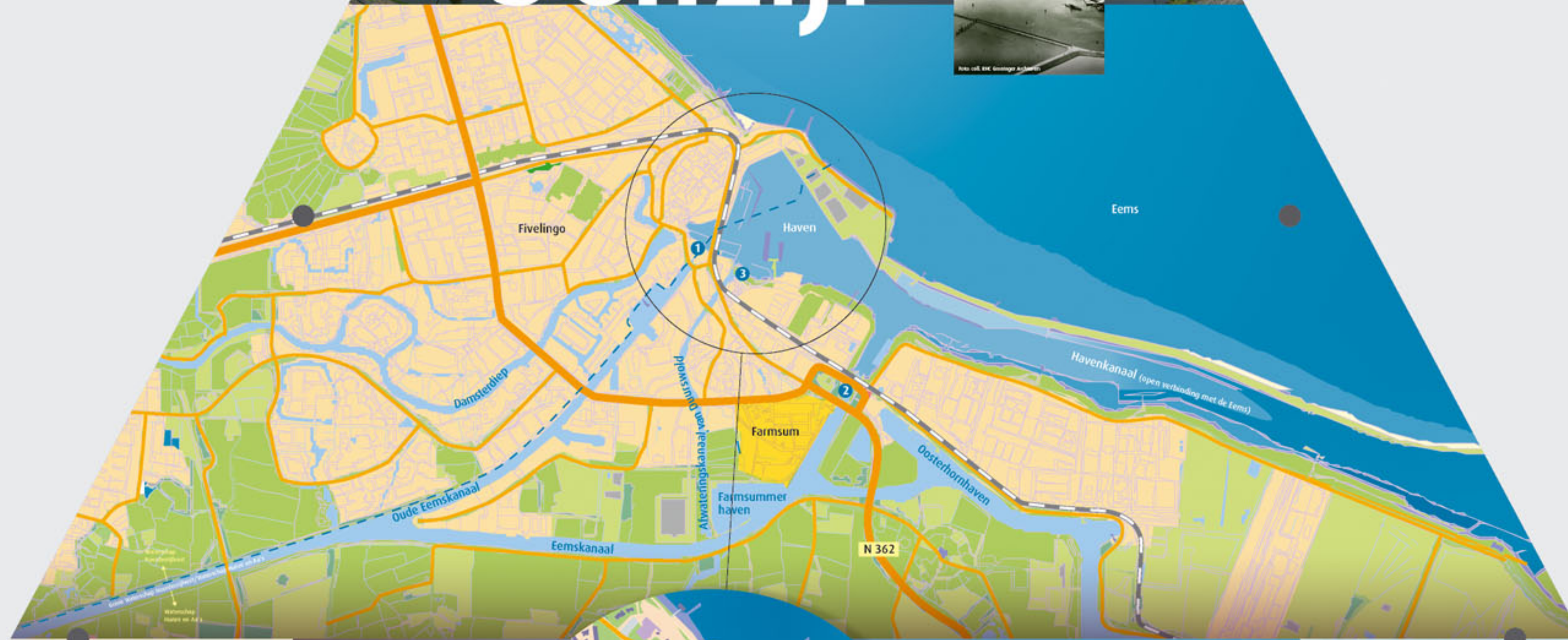

Delfzijl

Oude zeesluis/ spuisluis

De oude zeesluis **1** is aangelegd in 1876 bij het in gebruik nemen van het Eemskanaal. Via deze sluis kon de scheepvaart de Eems bereiken. De oude zeesluis wordt nu gebruikt als spuisluis voor de afvoer van overtollig water uit de Eemskanaal-Dollardboezem en is sinds 2000 in beheer bij het waterschap. De deuren van de spuisluis zijn verwijderd. In de sluislokk zijn stroomkokers geplaatst met 4 schuiven die de veiligheid van de waterkering garanderen.

Nieuwe zeesluizen

In 1959 is een nieuwe kanaalarm gegraven naar het nieuwe havengebied en zijn de nieuwe zeesluizen **2** in gebruik genomen. Het complex bestaat uit een grote zeesluis (beroepsvaart) en een kleine zeesluis (recreatievaart). Als er veel water moet worden afgevoerd kan de kleine zeesluis daar ook voor worden ingezet. Deze nieuwe zeesluizen zijn in beheer van de provincie Groningen.

- 1 Oude zeesluis/spuisluis
- 2 Nieuwe zeesluizen
- 3 Gemaal Duurswold
- 4 Spuisluis Duurswold
- 5 Zuidelijke coupure
- 6 Waterpoort
- 7 Waterpoort 1833
- 8 Noordelijke coupure
- 9 Gemaal De Drie Delfzijlen

Eemskanaal- Dollardboezem

Het water uit de Eemskanaal-Dollardboezem (ten westen van Zuidbroek) stroomt naar Delfzijl vanuit de Drentsche Aa, het Noord-Willemskanaal, de Hunze, het Zuidlaardermeer, het Winschoterdiep en het Eemskanaal. Als het buitenwater (zeewater) laag is kan het binnenwater, door het openen van de schuiven in de spuisluis **1**, geloosd worden op de Eems. Het streefpeil van het boezemwater is NAP + 0,55 m. De spuisluis kan maar liefst 80.000 liter water per seconde afvoeren. Dat is 96 cm water per minuut op een voetbalveld.

Coupires

De dijk waarbij u staat is onderdeel van de zeekering. De zeekering bij Delfzijl bevat op vier plaatsen een opening, een zogenaamde coupure. Ze worden beheerd door de waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. Twee poorten **6** + **7** (uit de 19e eeuw) vormden de toegang tot de oude binnenhaven. Dan zijn er nog de noordelijke **8** en de zuidelijke coupures **5**. Openingen in de dijk waar een weg en een spoorlijn

door lopen. Als het buitenwater door storm stijgt tot meer dan NAP + 3,00 m worden de coupures gesloten met grote deuren die uit een betonnen bunker rollen. Het sluiten van de coupures is nodig om het achterland tegen overstroming te beschermen.

Eemskanaal

Het Eemskanaal is aangelegd tussen 1870 en 1876 en gaf de steeds groter wordende schepen toegang tot de Eems. Langs het kanaal ontwikkelde zich veel aanverwante bedrijvigheid. Dat is nog terug te zien in de gevarieerde bebouwing hier in de omgeving.

Farmsum

Omstreeks het jaar 1000 spreekt men voor het eerst van het dorpje Farmsum: Fretmarshem. Het plaatsje is heel even een zelfstandige gemeente geweest: van 1808 tot 1811. In 1811 (Franse overheersing) ging Farmsum voorgoed op in de gemeente Delfzijl. De oude dorpskerk, rondom de kerk, is nog goed zichtbaar. Farmsum telt nu ongeveer 2000 inwoners.

Laagste punt

Delfzijl is een van de laagste punten in Noord-Groningen. Daarom stroomt het overtollige water uit een groot gebied via deze plek naar zee. Dat gebeurt met spuisluizen en gemalen. Vlak naast elkaar staan hier het

gemaal 'De Drie Delfzijlen' **9** (waterschap Noorderzijlvest), de oude zeesluis/spuisluis **1**, de spuisluis **4** en het gemaal Duurswold **3** (waterschap Hunze en Aa's), en de twee zeesluizen van de Provincie Groningen **2**.

Duurswold en Delfzijl

De naam Delfzijl is ontstaan toen in de 13e eeuw monniken drie sluisen – of zijlen – in de Delf Boogwolden. De Delf was een voorloper van het huidige Damsterdiep. Al rond 1400 was er bij de sluisen sprake van havenactiviteiten. De sluisen hadden ook een strategische functie als uitwijkhaven. Naar af van door oorlogsdreiging de Hollandse en Zeeuwse havens niet veilig waren, werd Delfzijl belangrijk. Aan het eind van de 16e eeuw is een verdedigingswerk aangelegd met zes bolwerken op de wallen en voorzien van een brede gracht.

Grens

U staat hier op de grens van twee waterschappen in de provincie Groningen: waterschap Hunze en Aa's en waterschap Noorderzijlvest. De grens markeert de scheiding van stroomgebieden (voor afvoer van water).

Waterpoort 7

Oude toegang vanaf zee tot de haven van Delfzijl. Gebouwd in 1833 ter bescherming van de binnenstad tegen hoogwater.

Ommelanderzeedijk

De zeekering van de provincie Groningen loopt van Lauwersoog tot Nieuwe Statenzijl, dwars door Delfzijl. De officiële naam is Ommelanderzeedijk. Hij beschermt immers de Ommelanden tegen de zee!

Loodskotter

Aan de zeedijk is de ligplaats van de voormalige loodskotter van Delfzijl. Het schip vervoerde de loodsen die de schepen op zee veilig over de Eems, de haven binnenloodsten. (www.loodskotter.nl)

Binnenhavens

Delfzijl kent naast de Zeehaven en de Eemshaven twee binnenhavens, de Farmsummerhaven en de Oosterhornhaven. Ze garanderen een goede ontsluiting van het achterland en zijn belangrijke schakels in de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl.

Abel Tasman

In 1856 werd de zeevaartschool Abel Tasman opgericht. De zeevaarder-ontdekkingsreiziger Abel Janszoon Tasman (geboren 1603 Lutjegast) was in dienst van de Verenigde Oostindische Compagnie (VOC) en zette o.a. Tasmanie, Nieuw-Zeeland, Tonga- en Fiji-eilanden op de wereldkaart.

